

Przemysław Józwickiewicz
Uniwersytet Wrocławski

Charakterystyka ukraińskich oficjalnych nazw grzybów makroskopijnych motywowanych nazwami roślin

Ewolucja języka jest wielopłaszczyznowa i zależy od wielu czynników. Uwarunkowaniom wewnątrzjęzykowym towarzyszą impulsy ekstralingwalne wywodzące się z różnych obszarów, np. kultury, polityki, sportu, nauki etc. Swoistym łącznikiem pomiędzy językiem a „światem zewnętrznym” są procesy nominacyjne, których nie sposób oddzielić od działań poznawczych człowieka oraz procesów twórczych, które on inicjuje i w których uczestniczy. W ich rezultacie powstają nazwy biologiczne, a więc m.in. nazwy roślin, zwierząt i grzybów funkcjonujące na dwóch odmiennych biegunach – w nauce i poza nią, np. w folklorze, wierzeniach czy życiu codziennym, współtworząc językowy obraz świata społeczności i narodów.

Pojęcie „nominacji” pozostające w centrum procesów nominacyjnych doczekało się w ukraińskim (i w ogóle wschodniosłowiańskim) językoznawstwie wielu, niekiedy dość zróżnicowanych, definicji (zob. m.in. prace Iwana Kowalyka¹, Władimira Gaka², Weroniki Tieliji³, Larysy Kowbasiuk⁴, Kristyny Hołowenko⁵ i in.). Jedną z klasycznych zaproponował choćby Ołeksandr Taranenko w kompendium *Українська мова: енциклопедія*, stwierdzając, iż *номінація* to: „а) творення, надання назв пізнаним і виокремленим фрагментам дійсності, тобто встановлення відношень

¹ КОВАЛИК І., *Вчення про словотвір*, Львів, Вид. Львівського ун-ту, 1961.

² ГАК В. Г., *К типологии лингвистических номинаций* [В:] Серебренников Б.А. (ред.), *Языковая номинация. Общие вопросы*, Москва, Наука, 1977, с. 230–293.

³ ТЕЛИЯ В. Н., *Вторичная номинация и ее виды* [В:] тамże, с. 129–221.

⁴ КОВБАСЮК Л. А., *Семантичний та функціональний аспекти одиниць вторинної номінації з компонентом «кольороназва» в сучасній німецькій мові*, автореф. дис. ... канд. філол. наук.: спец. 10.02.04, Херсон, Херсонський державний університет, 2004.

⁵ ГОЛОВЕНКО К. В., *Вторинна номінація та внутрішня форма слова* [В:] *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, Серія: Філологічні науки (мовознавство)*, 2012, Вип. 105 (1), с. 137–140.

означального та позначуваного між певною мовною одиницею і відповідним предметом (явищем, ознакою й т. ін.); б) результат цього процесу, тобто сама назва, що й визначає номінацію; в) використання вже готових найменувань у процесі мовленнєвих актів”⁶.

Jak wiadomo, nominacja, a więc tworzenie nazw służących określeniu elementów rzeczywistości pozajęzykowej, realizuje się w dwóch zakresach: pierwotnym i wtórnym. W. Gak stwierdził, że pierwotna nominacja językowa jest zjawiskiem niezwykle rzadkim⁷. Wtórnie mu choćby W. Tielija, która zauważa, że nominacja wtórna, czyli tworzenie drugiej, a nawet trzeciej nazwy dla obiektów rzeczywistości pozajęzykowej, które zostały już naznaczone za pomocą języka, lub użycie istniejących w języku środków nominatywnych w nowej dla nich funkcji nazewniczej, zajmuje w systemie nazewniczym każdego języka jedno z eksponowanych miejsc⁸. Szerzej na ten temat wypowiedzieli się choćby wspomniany O. Taranenko, a także Anna Ufimcewa, Elwira Aznaurowa⁹ i in.

Niewątpliwie kwestia nominacji wtórnej jest w przypadku omawianego w niniejszym opracowaniu problemu dość istotna. Ołena Biłka, badająca zjawisko nominacji wtórnej w obrębie terminów biologicznych, stwierdza, że ukraińskie słownictwo botaniczne zawiera nazwy wtórne różnorodne pod względem semantyki oraz struktury¹⁰. Źródłem dla ich tworzenia są według badaczki głównie nazwy odnoszące się do ludzi, zwierząt, roślin, zjawisk przyrody czy przedmiotów codziennego użytku. Tak ogólnikowe wskazanie bazy nominacyjnej (składającej się z elementów antropo-, zoo- i fitomorficznych poszerzonych o nazwy przedmiotowe) można uszczegółowić, co uczyniła choćby Wiktoria Kułykowa w artykule poświęconym zabiegom nominacyjnym we francuskiej leksyce botanicznej¹¹. Autorka przytoczyła w swym opracowaniu dość szeroki wachlarz cech motywacyjnych odgrywających główną rolę w tych procesach, np. nazwy motywowane cechami morfologicznymi roślin, w tym: kolorem rośliny lub jej części, formą rośliny lub jej części, rozmiarem rośliny, liczbą elementów, zapachem, smakiem, cechami charakterystycznymi wyglądu zewnętrznego rośliny; związkami z elementami życia codziennego człowieka; miejscem wzrostu rośliny; okresem kwitnienia rośliny itd.

⁶ ТАРАНЕНКО О. О., *Номінація* [В:] Русанівський В. М., Тараненко О. О. та ін (ред. кол.), *Українська мова: енциклопедія*, Київ, Вид. Українська енциклопедія, 2002, с. 385–387.

⁷ ГАК В. Г., *К типологии лингвистических номинаций* [В:] *Языковая номинация...*, с. 230–293.

⁸ ТЕЛИЯ В. Н., *Вторичная номинация и ее виды* [В:] там же, с. 129–221.

⁹ УФИМЦЕВА А. А., АЗНАУРОВА Э. С., КУБРЯКОВА Е. С., ТЕЛИЯ В. Н., *Лингвистическая сущность и аспекты номинации* [В:] Серебренников Б.А. (ред.), *Языковая номинация. Общие вопросы*, Москва, Наука, 1977, с. 7–98.

¹⁰ БІЛКА О. Л., *Вторинна номінація в біологічній термінології української мови*, автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01, Харків, 2011.

¹¹ КУЛИКОВА В. Г., *Особливості номінації французької ботанічної лексики*, [online], http://www.rusnauka.com/35_NOBG_2013/Philologia/9_151382.doc.htm, [dostęp: 13.01.2023].

Świat przyrody od zawsze był nieodłącznym elementem ludzkiej egzystencji. Nadając nazwy zwierzętom, roślinom czy grzybom człowiek „zakotwiczał” w nich część swych życiowych doświadczeń. Wśród cech najczęściej wykorzystywanych w procesach nominacyjnych, a zarazem leżących u podstaw pierwotnej nominacji zoo-, fito- i mykonimów, jest kolor desygnatów, ich rozmiar, forma, charakterystyczne cechy budowy itp. W przypadku nominacji wtórnej niejednokrotnie dochodzi do przenikania się komponentów nazewniczych w obrębie rozległego spektrum nazw biologicznych. Temu właśnie zjawisku, a konkretnie wpływowi nazw roślin na nomenklaturę mykologiczną, poświęcono niniejsze opracowanie.

W 2007 roku świat nauki obchodził trzechsetną rocznicę urodzin Karola Linneusza – szwedzkiego uczonego, który obok Arystotelesa i Karola Darwina wywarł najistotniejszy wpływ na rozwój biologii jako nauki. Zaproponowana przez niego w 1735 roku w dziele *Systema naturae* koncepcja podziału świata przyrody obejmująca trzy królestwa – *Regnum animale* (zwierzęta), *Regnum vegetale* (rośliny) i *Regnum lapideum* (minerale) – była nie tylko początkiem nowoczesnego podejścia do kwestii systematyzowania świata przyrody, ale również punktem wyjścia do opracowywania kolejnych typów klasyfikacji wprowadzanych przez następców wybitnego uczonego. Jeden z nich, amerykański botanik Robert Whittaker, pod koniec lat 70. XX w. wyodrębnił z królestwa roślin osobną, liczącą niemal 2 mln gatunków, grupę organizmów – grzyby, które do tej pory traktowane były na równi z roślinami. Mimo półwiecza funkcjonowania jako odrębny „byt”, grzyby wciąż przez wielu utożsamiane są z roślinami, a przecież to organizmy o zupełnie odmiennej genetyce, budowie, biologii i właściwościach.

O ogromie i potencjale tego królestwa niech świadczy choćby to, iż co roku naukowcy opisują do 2 tys. nowych gatunków. Nie zmienia to faktu, że jak dotąd opisano jedynie ok. 150 tys. gatunków grzybów, co i tak stanowi niewiele ponad 10% ogólnej liczby tych organizmów. Zasób nazw gatunków grzybów znanych nauce uzależniony jest nie tylko od tempa odkrywania i opisywania nowych. Istotne znaczenie odgrywa tu także kwestia rewidowania ich taksonomii – a to z reguły związane jest ze zmianami w ich nazewnictwie. Proces ten leży u podstaw zjawiska zwanego synonimią nomenklatoryczną, czyli sytuacją, gdy minimum dwie nazwy (niekiedy nawet kilkadziesiąt, bywa że i ponad 100!) odnoszą się do tego samego taksonu. Dotyczy to zarówno nazewnictwa łacińskiego, jak i narodowego. Ta wielość nazw, ich duża zmienność, która biologów i mykologów niejednokrotnie przyprawia o przysłowiowy ból głowy, dla lingwisty może być źródłem bogatego materiału badawczego. Nie inaczej problem ten rysuje się w odniesieniu do języka ukraińskiego, ukraińskiego słownictwa mykologicznego czy nazewnictwa grzybów, nad którym w niniejszym tekście się pochyłono.

Celem artykułu jest analiza ukraińskich oficjalnych nazw grzybów makroskopijnych pod kątem występowania w ich strukturze wtórnych w swej genezie elementów fitonimicznych. Tłem dla tych rozważań będzie polski materiał językowy.

Badania nad ukraińską terminologią mykologiczną prowadzone są dość rzadko. Ich prekursorką była już w latach 70. XX w. Ludmyła O. Symonenko¹², jednak przez ostatnie półwiecze prac poświęconych tej tematyce ukazało się stosunkowo niewiele¹³. Z tego względu, biorąc pod uwagę nie tylko znaczny rozwój samej mykologii, ale i jej znaczący wpływ na wiele dziedzin życia od medycyny począwszy, na kulinariach i hobby kończąc, warto te badania kontynuować.

W proponowanym tekście zajęto się jednym z aspektów tych badań – wpływem systemu nazewniczego roślin na oficjalne ukraińskie (częściowo też polskie) nazewnictwo grzybów makroskopijnych. Materiały wykorzystane podczas badań wyekscerpowano z monografii poświęconych badaniom mykologicznym, jak również z podręczników akademickich, beletrystyki, atlasów grzybów czy stron internetowych¹⁴.

¹² Zob. СИМОНЕНКО Л. О., *Мікологічна лексика української мови*, дис. ... канд. філол. наук, Київ, 1973; СИМОНЕНКО Л. О., *Синонімічні назви грибів в українській мові* [В:] *Рідне слово*, Вип. 7, Київ, 1973b, с. 23-26; СИМОНЕНКО Л. О., *Як назвати гриби?* [В:] *Рідне слово*, Вип. 9, Київ, 1974, с. 38-41.

¹³ Zob. m. in. САБАДОШ І. В., *Як звуться гриби?* [В:] *Культура слова*, Вип. 34, Київ, „Наукова думка”, 1988, с. 39-41; ПРУС В.В., *«У нетрях прокидаються гриби. Магічний знак – по відьминьому колу» (етнолінгвістичний аспект поліського збиральництва)* [В:] *Волинь-Житомирищина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем*, № 6, 2001, с. 151-153; КУРИЛЕНКО В. М., *Гриби – губи: полісемія чи омонімія? (на матеріалі лексики поліських говорів)* [В:] *Записки з українського мовознавства*, вип. 16, Одеса, 2006, с. 219-223; ТКАЧУК М., *Мікономінація в чорнобильських говірках (питання реконструкції ареалу)* [В:] *Волинь – Житомирищина*, № 22 (2), 2010, с. 275-282; ОМЕЛЬКОВЕЦЬ Р., *Мікологічна лексика західнополіських говірок* [В:] *Купрієнко С. (ред.), Современные направления теоретических и прикладных исследований 2013: материалы международной научно-практической конференции*, Одеський національний морський університет; Українська державна академія залізничного транспорту; Інститут морегосподарства та підприємництва, 2013, с. 91-97; ОМЕЛЬКОВЕЦЬ Р., *Семантична трансформація як спосіб номінації мікооб'єктів у західнополіських говірках* [В:] *Типологія та функції мовних одиниць*, № 1, Луцьк, 2014, с. 231-239; САБАДОШ І.В., *Історія української ботанічної лексики*, Ужгород, Ужгородський національний університет, 2014, с. 495-513; ЮЗВИКЕВИЧ П., *Терміни грецького та латинського походження в українській мікологічній лексиці* [В:] *Лінгвістичні студії. Linguistic Studies*, вип. 36, Вінниця, 2018, с. 129-135; JÓŻWIKIEWICZ P., *Greckie i łacińskie elementy prepozycyjne w ukraińskiej terminologii mykologicznej* [W:] *Komisaruk E., Malej I. (red.), Nowoczesność i tradycja. 50 lat wrocławskiego Instytutu Filologii Słowiańskiej*, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2019, s. 257-269; JÓŻWIKIEWICZ P., *Zapożyczenia w ukraińskiej terminologii mykologicznej* [W:] *Slavica Wratislaviensia*, CLXXI, Wrocław, 2020, s. 77-89.

¹⁴ Zob. *Енциклопедія народної медицини*, Михайлевський О. (ред.), Т. 3, Івано-Франківськ, ПП Михайлевська А. О., 2009; ЖУРАВСЬКА Л., *У пошуках грибного царства*, Львів, Апріорі, 2015; КАЛИНЕЦЬ-МАМЧУР З., *Словник-довідник з альгології та мікології*, Львів, Львівський національний університет ім. І. Франка, 2011; ЛЕОНТЬЄВ Д., АКУЛОВ О., *Загальна мікологія: Підручник для вищих навчальних закладів*, Харків, Основа, 2007; СУХОМЛИН М., ДЖАГАН В., *Гриби України*, Київ, Країна мрій, 2013; FLÜCK M., *Atlas grzybów*, tłum. Helena Terpińska-Ostrowska, Ożarów Maz., Delta W-Z Oficyna Wydawnicza, 2020; GUMIŃSKA B., WOJEWODA W., *Grzyby i ich oznaczanie*, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, 1985; SNOWARSKI M., *Grzyby*, Warszawa, Multico, 2014; facebook.com/groups/Hryby.Ukrayiny/ [dostęp: 23.10.2022]; gribi.net.ua [dostęp: 18.09.2022]; grzyby.pl [dostęp: 24.10.2022]; indexfungorum.org [dostęp: 19.10.2022].

W przeciwieństwie do badań mykonimów, które znajdują się na wczesnym etapie opracowań, eksploracja fitonimów i prace nad tym obszarem ukraińskiego słownictwa są dość liczne. Ukraińscy badacze zajmujący się problematyką funkcjonowania fitonimów w różnych sferach języka szczególnie uaktywnili się w ostatnich latach. Ich studia poświęcone były m.in. kwestiom występowania fitonimów w dialektach języka ukraińskiego¹⁵, badaniu ludowych nazw fitonimicznych¹⁶, występowaniu w fitonii ukraińskiej zapożyczeń z języka polskiego¹⁷, etnicznej specyfice stałych porównań, w skład których wchodziły również fitonimy¹⁸, motywacji ukraińskich fitonimów¹⁹, funkcjonowaniu fitonimów w utworach poetyckich²⁰ i in.

Obecność fitonimów w innych obszarach słownictwa biologicznego jest znacząca. Stwierdzenie to dotyczy również nazewnictwa mykologicznego. Zebrany na potrzeby niniejszych badań korpus nazw grzybów wielkoowocnikowych liczy sobie 1868 ukraińskich jednostek nazewniczych (z towarzyszącymi im nazwami łacińskimi i polskimi, w sumie ok. 5 tys. jednostek). Jak się okazuje, wiele spośród nich motywowanych było nazwami roślin lub też nazwami ich poszczególnych części.

Analizę struktury ukraińskich oficjalnych nazw grzybów zawierających elementy fitonimiczne należy rozpocząć od kwestii wpływu na nią ich łacińskich pierwowzórów. Binominalne nazewnictwo gatunków stosowane od XVII w., a upowszechnione ponad wiek później za sprawą wspomnianego wyżej Karola Linneusza, jest podstawą oznaczania nazw gatunków biologicznych. Konstrukcja binomu zgodnie z zasadami określonymi w Międzynarodowych Kodeksach Nomenklatury Botanicznej i Zoologicznej składać się powinna z dwóch członów – nazwy rodzajowej w formie rzeczownika oraz epitetu gatunkowego wyrażanego najczęściej w formie przymiotnika. Oba te elementy, choć zwyczajowo łacińskie, niejednokrotnie mają pochodzenie greckie; bywają to również zlatynizowane formy wywodzące się z języków nowożytnych – najczęściej elementy antroponimiczne (z końcówkami *-i*, *-ii*, *-eri*, *-ae*, *-e* dla rzeczowników oraz *-ianus*, *-anus* dla przymiotników) bądź toponimiczne²¹. W kontekście

¹⁵ БОЄВА, Е., ШЛЕМКО, О., *Фітоніми в діалектному мовленні: словотвірний аспект* [В:] Михайлуца М. (ред.), *Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри: зб. наук. праць III Міжнародної наук. конференції*, ВМВ, 2011, с. 188–192.

¹⁶ ТИХОША В., *Народні назви фітонімів в українській мові* [В:] Крижановський А. (ред.), *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*, Видавничий дім, 2019, с. 215–219.

¹⁷ ПАЩЕНКО О., *Польські запозичення в українській фітонимії* [В:] *Лінгвістичні дослідження*, № 50, 2019, с. 86–94.

¹⁸ ШЕПІТЬКО С., *Етнічна специфіка усталених порівнянь із зоонімами та фітонімами* [В:] *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, № 37, т. 3, 2018, с. 47–52.

¹⁹ ШЕСТАКОВА С., *Мотивація сучасних українських фітонімів* [В:] *Українська мова*, № 2, 2010, с. 44–49.

²⁰ ТЄЛЕЖКІНА О., *Фітоніми у поетичному мовленні Леоніда Талалая* [В:] *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*, № 10, 2016, с. 125–131.

²¹ Szerzej zob. ЮЗВІКЕВИЧ П., *Епоніми в мікології (про походження латинських, українських і польських офіційних назв макроскопічних грибів)* [W:] *Міжнародна науково-теоретична конференція «Граматичні читання – XI»*, Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2021, с.116–126.

mykonimów o charakterze fitonimicznym, a więc niejako wskazującym na związek grzyba z pewnym gatunkiem rośliny, należy wspomnieć o łacińskich wskaźnikach, które to podobieństwo eksponują, np. *-forma*, *-oides*, *-opsis*. W tym miejscu konieczne jest postawienie pytania, na ile gatunkowe nazwy łacińskie wpływają na tworzenie nazw narodowych. Badania ukraińskich (i polskich) mykonimów dowodzą, że ów wpływ jest zauważalny; naturalnie dotyczy także nazw grzybów z elementami fitonimicznymi. Przeprowadzona analiza pokazuje, iż w wielu przypadkach proces tworzenia ukraińskich oficjalnych nazw grzybów makroskopijnych polegał na automatycznym przeniesieniu nazwy łacińskiej na płaszczyznę języka ukraińskiego, a zatem kalkowaniu.

Uwzględniając zatem jako różnicujący czynnik adekwatności ukraińskich mykonimów z elementami fitonimicznymi względem nazw łacińskich (i polskich), należy zaliczyć je do czterech grup:

1. przeniesienie elementów fitonimicznych obecnych wśród łacińskich nazw grzybów na nazwy ukraińskie (oraz polskie) (schemat: **+łac.**, **+ukr.**, **+pol.**), np. *Boletus betulicola*/Білий гриб *березовий*/Borowik *brzozowy*, *Vulgossporus quercinus*/Трутовик *дубовий*/Porojęzyk *dębowy*, *Chalciporus piperatus*/*Перцевий гриб*/Maślaczek *pieprzowy*, *Ciboria coryli*/Циборія *лищинова*/Kubianka *leszczynowa*, *Cortinarius raphanoides*/Павутинник *редьковий*/Zasłonak *rzodkiewkowy* i in.;
2. przeniesienie elementów fitonimicznych występujących wśród łacińskich nazw grzybów jedynie na nazwy ukraińskie (**+łac.**, **+ukr.**, **-pol.**), np. *Fomitopsis pinicola*/Трутовик *соснолюбивий*/Pniarek *obrzeżony*, *Fuligo muscorum*/Фуліго *моховий*/Wykwit *drobny*, *Gloeoporus taxicola*/Глеопор *тисовий*/Klejororek *winnoczerwony*, *Lactarius piperatus*/Хряц-молочник *перцевий*/Mleczaj *biel*, *Phaeoclavulina abietina* /Феоклавуліна *ялинова* /Koralówka *zwiądła* i in.;
3. tworzenie ukraińskich mykonimów z elementami fitonimicznymi niezależnie od nazwy łacińskiej (**-łac.**, **+ukr.**, **-pol.**), np. *Coprinellus truncorum*/Гнойовичок *вербовий*/Czernidłak *pniowy*, *Cortinarius muscosus*/Павутинник *каштановий* *слизький*/Zasłonak *kleisty*, *Laccaria amethystina*/Лаковиця *бузкова*/Lakówka *ametystowa*, *Pluteus salicinus*/Плютей *вербовий*/Drobnoluszcza *zielonawoszary*, *Suillellus queletii*/Дубовик *Кале*/Modroborowik *gładkotrzonowy* i in.;
4. nazwy ukraińskie (jak i polskie) zawierały element fitonimiczny, podczas gdy nazwa łacińska takiego elementu była pozbawiona (**-łac.**, **+ukr.**, **+pol.**), np. *Antrodia masera*/Антродія *вербова*/Jamkówka *wierzbowa*, *Calocybe ionides*/Калоцибе *фіалкова*/Gęśnica *fiolkowa*, *Entoloma rhodosylix*/Ентолома *вільхова*/Dzwonkówka *olszowa*, *Gomphidius glutinosus*/Мокруха *ялинова* /Klejówka *świerkowa*, *Hygrophorus hedrychii*/Гігрофор *березовий*/Wodnica *brzozowa* i in.

Wśród analizowanego korpusu nazw, na który składało się 1868 ukraińskich jednostek nazewnictwa (z adekwatnymi nazwami łacińskimi i polskimi), wyróżniono ogółem 271 ciągów nazewnictwa (tj. nazwa łacińska/ukraińska/polska) zawierających jakiekolwiek elementy fitonimiczne (tzn. występujące choćby w jednym z trzech języków). W 214 z nich występowały ukraińskie nazwy grzybów z elementami fitonimicznymi, podczas gdy język polski operuje tu jedynie 122 takimi nazwami. Wydaje się, że na taką dysproporcję ma wpływ nie tylko fakt, iż polscy mykolodzy nie wszystkim gatunkom grzybów nadają nazwę rodzimą, częstokroć pozostając jedynie przy łacińskiej (ten mechanizm dotyczy przede wszystkim grzybów w Polsce niewystępujących lub niezwykle rzadkich). Nie bez znaczenia jest przede wszystkim to, że polskie nazewnictwo biologiczne wykazuje się daleko posuniętym puryzmem, zaś sami twórcy nazw podczas tworzenia mykonimów bardzo często nie biorą pod uwagę łacińskich pierwowzorów.

Kolejnym istotnym punktem analizy struktury oficjalnych nazw grzybów makroskopijnych jest ich budowa morfologiczno-składniowa. Wyżej zaznaczono, iż nazwy te, z uwagi na narzucone przez międzynarodowe ustalenia, zasady i normy nazewnictwa binominalne, składają się z dwóch elementów: nazwy rodzajowej w formie rzeczownika oraz epitetu gatunkowego wyrażanego zwykle przymiotnikiem, rzadziej imiesłowem przymiotnikowym lub rzeczownikiem. Biorąc pod uwagę takie możliwości funkcjonowania elementów fitonimicznych w ramach nazwy grzyba, należy stwierdzić, że teoretycznie mogą one występować się w trzech wariantach: tylko w pozycji członu rodzajowego, tylko epitetu gatunkowego lub zajmować obie te pozycje. Czy w przypadku faktycznej obecności elementów fitonimicznych w strukturze ukraińskich (i polskich) mykonimów dochodzi do realizacji tych trzech możliwości? Przeprowadzone badania wskazują na to, że tak, przy czym ich liczba jest różna, por. nazwy ukraińskie:

1. elementy fitonimiczne w pozycji członu rodzajowego (28 przykładów), np. *Hortiboletus rubellus*/Моховик червоний/*Podgrzybek czerwonawy*, *Leccinum albostipitatum*/Підосичник білоніжковий/*Koźlarz białotrzonowy*, *Leccinum cyaneobasileucum*/Підберезник синіючий/*Koźlarz niebieskostopowy*, *Neoboletus luridiformis*/Дубовик крапчастий/*Krasnoborowik ceglstopowy*, *Xerocomellus chrysenteron*/Моховичок потрісканий/*Suchogrzybek złotopory* i in.;
2. elementy fitonimiczne w pozycji epitetu gatunkowego (182 przykłady), np. *Lactarius controversus*/Хряц-молочник осиковий/*Mleczaj różowoblaszkowy*, *Lactarius insulsus*/Хряц-молочник дубовий/*Mleczaj niesmaczny*, *Oligoporus alni*/Олігонор вільховий/*Drobnoporek modrobiały*, *Phleogena faginea*/Флеогена букова/*Suchogłówka korowa*, *Rhytisma acerinum*/Пітисма кленова/*Łuszczeniec klonowy* i in.;
3. elementy fitonimiczne w obu pozycjach (4 przykłady): *Marasmius prasiostmus*/Часничник дубовий/*Twardzioszek szczypiorkowy*, *Cyclocybe aegerita*/Опеньок тополевий/*Polownica południowa*, *Sparassis brevipes*/Листочня дубова/*Siedziń dębowa*, *Xerocomus ferrugineus*/Моховик каштановий/*Podgrzybek grubosiatkowy*.

W przypadku nazw polskich sytuacja ta rysuje się następująco:

1. elementy fitonimiczne w pozycji członu rodzajowego (9 przykładów), np. *Bondarzewia mesenterica*/Бондарцевія гірська/*Jodłownica górska*, *Cantharellula umbonata*/Лисичка горбата/*Pieprzniczka szarawa*, *Cantharellus cibarius*/Лисичка звичайна/*Pieprznik jadalny* i in.;
2. elementy fitonimiczne w pozycji epitetu gatunkowego (110 przykładów), np. *Boletopsis leucomelaena*/Болетопсис біло-чорний/*Szaraczek świerkowy*, *Vulgossoporus quercinus*/Трутовик дубовий/*Porojęzyk dębowy*, *Clitocybe phaeophthalma*/Клітоцибе фірофанний/*Lejkówka rzodkiewkowata*, *Clitocybe vermicularis*/Клітоцибе червоний/*Lejkówka modrzewiowa*, *Entoloma sericeum*/Ентолома шовковиста/*Dzwonkówka jedwabista*, *Eocronartium muscicola*/Еокронарції мохололюбивий/*Goździolepek mchowy* i in.;
3. elementy fitonimiczne w obu pozycjach (3 przykłady): *Fomitopsis betulina*/Трутовик березовий/*Pniarek brzozy*, *Oxyporus populinus*/Оксіпор тополевий/*Narień omszony*, *Sarcodontia crocea*/Саркодонтія шафранножовта/*Kolcówka jabłoniowa*.

Pomimo różnej ogólnej liczby przykładów nazw z elementami fitonimicznymi (214 ukr. i 122 pol.), udział procentowy ich występowania (w pozycji członu rodzajowego, epitetu gatunkowego, obu pozycjach) jest bardzo zbliżony i wynosi dla przykładów ukraińskich odpowiednio 13%, 85% i 2%, dla przykładów polskich odpowiednio 8%, 90% i 2%.

Nazw grzybów, ukraińskich i polskich, w których poszczególne elementy fitonimiczne się powtarzają (a więc tworzą niejako zbiór wspólny), jest w tym zestawieniu 74, np. *Sclerotinia trifoliorum*/Склеротинія конюшинова/*Twardnica koniczykowa*, *Russula pelargonii*/Сироїжка пеларгонієва/*Gołąbek pelargoniiowy*, *Peniophora pini*/Пеніофора соснова/*Powłocznica sosnowa*, *Muscenella bryophila*/Миценелла мохололюбива/*Grzybóweczka mcholubna*. Nie zawsze jednak jest to pełna „odpowiedniość fitonimiczna”, zarówno leksykalna, jak i morfologiczna, por. *Coprinellus truncorum*/Гнойовичок вербовий/*Czernidłak pniowy*, *Hymenoscyphus herbarum*/Гіменосцифус трав'яний/*Pucharek źdźbłowy*, *Lycoperdon ericaeum*/Дощовик моховий/*Purchawka wrzosowiskowa*, *Marasmius prasiostomus*/Часничник дубовий/*Twardzioszek szczypiorkowy*, *Oxyporus populinus*/Оксіпор тополевий/*Narień omszony*, *Phleogena faginea*/Флеогена букова/*Suchogłówka korowa* czy też *Ustilago maydis*/Кукурудзяна головешка/*Głównia kukurydzy*, *Eocronartium muscicola*/Еокронарції мохололюбивий/*Goździolepek mchowy*, *Gyrodon lividus*/Підвільшанник/*Lejkoporek olszowy*, *Inocybe fraudans*/Іноцибе грушеводухмянний/*Strzępiak gruszkowonny* i in.

Analizując ukraińskie nazwy grzybów makroskopijnych pod kątem występowania w ich strukturze elementów fitonimicznych, należy mieć na uwadze „okoliczności”, w których nazwy „odroślinne” w mykonimach się pojawiają. Nadając je grzybom, naukowcy skupiają się głównie na takich ich cechach, jak: tworzenie mikoryzy z pewnymi gatunkami roślin (przede wszystkim drzew i krzewów), określanie miejsca wy-

stępowania grzybów, zjawisko pasożytowania, podobieństwo owocników grzybów do roślin (ew. podobieństwo do pewnych części roślin, ich zapachu, kolorów, cech fizycznych) itp.

Przeprowadzone obserwacje wskazują, że mykonimy z elementami nazw roślin w wielu przypadkach odnoszą się do mikoryzy, czyli zjawiska współżycia korzeni roślin (ale również ich nasion) z grzybnią, co jest niezwykle istotne dla funkcjonowania całych ekosystemów. Badania z obszaru botaniki i mykologii dowodzą, że te dwa królestwa ściśle koegzystują, a poszczególne gatunki roślin i grzybów funkcjonują ze sobą w symbiozie, wspomagając się wzajemnie w procesach życiowych. Dostrzegali i dostrzegają to mykolodzy i botanicy, nadając nazwy grzybom w oparciu o ten właśnie czynnik, jak również biorąc pod uwagę zjawisko pasożytowania czy saprotrofii, np. *Boletus betulicola*/Білий гриб *березовий*/Borowik *brzozowy*, *Boletus pinophilus*/Білий гриб *сосновий*/Borowik *sosnowy*, *Gomphidius glutinosus*/Мокруха *ялинова*/Klejówka *świerkowa*, *Huiphodontia sambuci*/Гіфодонція *бузинова*/Strzępek *bzowy*, *Ustilago maydis*/Кукурудзяна *головешка*/Głownia *kukurydzy*, *Antrodia masca*/Антродія *вербова*/Jamkówka *wierzbowa* i in. W wyekscerpowanym materiale zanotowano aż 101 takich nazw ukraińskich (i 38 polskich).

Warto również zwrócić uwagę na następujące nazwy grzybów: *Amanita citrina*/Мухомор *цитриновий*/Muschotol *cytrynowy*, *Amanita gemmata*/Мухомор *яскраво-жовтий*/Muschotol *narcyzowy*, *Calocybe ionides*/Калоцибе *фіалкова*/Gęśnica *fiołkowa*, *Inocybe dulcamara*/Іноцибе *оливковий*/Strzępiak *słodkogorzki*, *Laccaria amethystina*/Лаковиця *бузкова*/Lakówka *ametystowa* i in. Wprawdzie prymarnie wskazują one z reguły na kolor owocnika grzyba, jednak należy pamiętać, iż mamy tu do czynienia z przymiotnikami względnymi, odwołującymi się przecież do nazwy gatunku rośliny, np. cytryny, narcyza, oliwki czy fiołka.

Ciekawe są również nazwy, w których w funkcji epitetu gatunkowego występują przymiotniki roślinne wskazujące np. na podobieństwo zapachu, smaku, cech fizycznych grzyba do pewnych gatunków roślin czy ich elementów, np. *Ceratiomyxa fruticulosa*/Цератиомікса *куциста*/Śluzek *krzaczkowaty*, *Geastrum floriforme*/Зірковик *квітковидний*/Gwiazdosz *kwiatuskowaty*, *Inocybe fraudans*/Іноцибе *грушево-духмянний*/Strzępiak *gruszkowanny*, *Lycoperdon pyriforme*/Доцовик *грушоподібний*/Purchawka *gruszkowata*, *Macrocyttidia cicutis*/Макроцистидія *огіркова*/Mięśichówka *ogórkowonna*, *Russula grata*/Сироїжка *мигдальна*/Gołąbek *gorzkomigdałowy* i in.

Przytoczone przykłady świadczą nie tylko o niezwykle ścisłym związku grzybów z roślinami – niewątpliwie warte uwagi są nazwy wskazujące na obszar ich relacji mikoryzowych.

Przyglądając się ukraińskim oficjalnym nazwom grzybów z elementami odroślinnymi, trzeba również zwrócić uwagę na zakres zabiegów derywacyjnych wykorzystywanych wśród komponentów fitonimicznych zajmujących zarówno pozycję nazw rodzajowych, jak i epitetów gatunkowych; nie są one nazbyt zróżnicowane.

Z badanego materiału wyekscerpowano jedynie kilkanaście ukraińskich fitonimicznych nazw rodzajowych, z których część powstała w wyniku sufiksacji, np. *Грабовик*, *Дубовик крапчастий*, *Моховик буйволиний*, *Моховичок потрісканий*, *Листочня дубова*, a część sposobem prefiksalnie-sufiksalnym, np. *Підвишень*, *Підвільшанник*, *Підосичник білоніжковий*, *Підберезник синіючий*. Zanotowano jeden przykład złożenia – *Шишкогриб лускатоніжковий*.

Nieco szerszy wachlarz środków wykorzystano w procesie tworzenia epitetów gatunkowych. Wśród formantów obecnych w procesie tworzenia przymiotników dzierzawczych dominują głównie sufiksy: **-ист-** (*Печериця бульбиста*, *Цератиомікса куциста*, *Ентолома шовковиста* i in.), **-н-** (*Печериця мигдальна*, *Біспорелла лимонна*, *Десмазієрела хвойна* i in.), **-ов-** (*Мухомор цитриновий*, *Поплавок шафрановий*, *Каліціна шишкова*, *Пітія кипарисова*, *Піренопециця ожинова* i in.), **-ев-** / **-єв-** (*Бруннеопор яблуневий*, *Опеньок тополевий*, *Гіменосцифус хмелевий*, *Сироїжка пеларгонієва* i in.), sporadycznie obecne są elementy utworzone za pomocą sufiksów **-аст-** (np. *Іноцибе ріпчастий*) czy **-ян-** (np. *Павутинник трав'яний*, *Кукурудзяна головошка*). Odrębną grupę stanowią przymiotniki złożone. Wśród epitetów gatunkowych występują zarówno struktury niewspółrzędne (z nadrzędnikami przymiotnikowymi, czasownikowymi, rzeczownikowymi, np. *Мухомор шишкоподібний*, *Дошовик грушоподібний*, *Афеларія бульбоносна*, *Ценангій хвоелюбивий*, *Клітоцибе листюлюбивий*, *Зірковик квітковидний*, *Псевдодошовик цибулевидний*, *Зірковик чотирипелюстковий* i in.), jak i zestawienia (głównie wskazujące na kolor owocnika, np. *Павутинник горіхово-коричневий*, *Гігрофор оливково-білий*, *Іноцибе грушево-духмянний*, *Пеніофора апельсиново-оранжева*, *Псатирелла каштаново-сіра*, *Гігроцибе лимонно-жовта*, *Стефаноспора морквяно-червона* i in.).

W analizowanym materiale znalazły się również konstrukcje utworzone za pomocą prefiksa, np. *Трутовик псевдоберезовий*, oraz imiesłowu, np. *Парасоля квітуча*.

Na marginesie warto dodać, iż wachlarz środków derywacyjnych użytych w przypadku polskich nazw grzybów z elementami fitonimicznymi jest w miarę regularny tylko dla epitetów gatunkowych. Można wyróżnić tu szereg przymiotników z sufiksami **-аст-** / **-ист-** (*Пієчарка булвіаста*, *Грибівка травіаста*, *Дзвонківка једwabіста* i in.), **-ов-** (*Јамківка wierzbowa*, *Шарачек швієркову*, *Кубіанка лєszczynowa* i in.), **-оват-** (*Мухомор szyszkowaty*, *Lejkówka rzodkiewkowata*, *Chropiatka kwiatowata* i in.), jak również liczne przymiotniki złożone, np. *Strzępiak gruszkowonny*, *Czubnik cebulowotrzonowy*, *Twardzioszek liściolubny*, *Gołąbek gorzkomigdałowy*, *Niszczyk iglastodrzewny* i in. Z kolei w przypadku nazw rodzajowych o charakterze fitonimicznym (których zresztą jest niewiele) zabiegi derywacyjne stosowane przez polskich biologów i mykologów oscylują generalnie wokół sufiksacji, np. *Gronianka wielka*, *Jodłownica górska*, *Pieprznik jadalny*, *Pieprzniczka szarawa*, *Kwiatowiec australijski*, *Pniarek brzozowy*, *Iglówka brązowawa*. W badanym materiale zanotowano jeden przykład z rzeczownikiem złożonym (*Szyszkolubka kolczasta*). Godnym podkreślenia jest fakt, że pomysłowość polskich uczonych w zakresie tworzenia nazw grzybów jest na tyle duża, że z pewnością wymagają one odrębnych badań leksykologicznych.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że w zgromadzonym zestawie nazw obecność elementów fitonimicznych w przypadku ukraińskich nazw grzybów jest niemal dwukrotnie wyższa niż w obrębie przykładów polskich. Elementy fitonimiczne zajmują wszystkie możliwe pozycje w strukturze nazw grzybów, jednak ich różnorodność w odniesieniu do kwestii zabiegów derywacyjnych jest stosunkowo niska.

Podsumowując, poruszana w niniejszym tekście problematyka z pewnością należy do istotnych zagadnień z pogranicza terminologii, onomastyki, semantyki czy słowotwórstwa współczesnego języka ukraińskiego. Obecność elementów fitonimicznych w obrębie nazw grzybów jest zauważalna, co starano się tu naświetlić, uwzględniając różne czynniki dyferencjujące. Ukraińskie nazwy grzybów makroskopijnych z elementami fitonimicznymi stanowią ponad 11% wszystkich nazw zgromadzonego korpusu, zaś same komponenty roślinne występowały zarówno w pozycji członów rodzajowych, jak i epitetów gatunkowych poszczególnych nazw, wskazując przy tym na różne typy relacji biologicznych (choćby zjawisko mikoryzy). Liczba ta świadczy o tym, iż nazwy tego typu są niewątpliwie istotną częścią ogółu ukraińskich nazw grzybów makroskopijnych. Przekrój środków słowotwórczych, które miały istotny wpływ na tworzenie nazw odroślinnych, wskazuje na ich względną różnorodność, a to z kolei – na ustalony i sprawdzony mechanizm derywacyjny.

Prowadzone badania wykazały, że mykonimy zawierające nazwy roślin (bądź nazwy z nimi związane) występują również wśród nieoficjalnych nazw grzybów (ludowych, zwyczajowych, potocznych, np. *підберезовець*, *щитка букова*, *грабчак*, *губка бараболянка* i in.), jednak jest to już materiał na kolejne opracowanie.

Bibliografia

- БІЛКА О. Л., *Вторинна номінація в біологічній термінології української мови*, автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01, Харків, 2011.
- БОЄВА, Е., ШЛЕМКО, О., *Фітоніми в діалектному мовленні: словотвірний аспект* [В:] Михайлуца М. (ред.), *Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри: зб. наук. праць III Міжнародної наук. конференції*, ВМВ, 2011, с. 188–192.
- ГАК В. Г., *К типологии лингвистических номинаций* [В:] Серебренников Б.А. (ред.), *Языковая номинация. Общие вопросы*, Москва, Наука, 1977, с. 230–293.
- ГОЛОВЕНКО К. В., *Вторинна номінація та внутрішня форма слова* [В:] *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, Серія: Філологічні науки (мовознавство)*, 2012, Вип. 105 (1), с. 137–140.
- Енциклопедія народної медицини*, Михайлевський О. (ред.), Т. 3, Івано-Франківськ, ПП Михайлевська А. О., 2009.
- ЖУРАВСЬКА Л., *У пошуках грибного царства*, Львів, Априорі, 2015.
- КАЛИНЕЦЬ-МАМЧУР З., *Словник-довідник з альгології та мікології*, Львів, Львівський національний університет ім. І. Франка, 2011.
- КОВАЛИК І., *Вчення про словотвір*, Львів, Вид. Львівського ун-ту, 1961.

- КОВБАСЮК Л. А., *Семантичний та функціональний аспекти одиниць вторинної номінації з компонентом «кольороназва» в сучасній німецькій мові*, автореф. дис. канд. філол. наук.: спец. 10.02.04, Херсон, Херсонський державний університет, 2004.
- КУЛИКОВА В. Г., *Особливості номінації французької ботанічної лексики*, [online], http://www.rusnauka.com/35_NOBG_2013/Philologia/9_151382.doc.htm, [dostęp: 13.01.2023].
- КУРИЛЕНКО В. М., *Гриби – губи: полісемія чи омонімія? (на матеріалі лексики поліських говорів)* [В:] *Записки з українського мовознавства*, вип. 16, Одеса, 2006, с. 219–223.
- ЛЕОНТЬЄВ Д., АКУЛОВ О., *Загальна мікологія: Підручник для вищих навчальних закладів*, Харків, Основа, 2007.
- ОМЕЛЬКОВЕЦЬ Р., *Мікологічна лексика західнополіських говірок* [В:] Купрієнко С. (ред.), *Современные направления теоретических и прикладных исследований '2013: материалы международной научно-практической конференции*, Одеський національний морський університет; Українська державна академія залізничного транспорту; Інститут морегосподарства та підприємництва, 2013, с. 91–97.
- ОМЕЛЬКОВЕЦЬ Р., *Семантична трансформація як спосіб номінації мікооб'єктів у західнополіських говірках* [В:] *Типологія та функції мовних одиниць*, № 1, Луцьк, 2014, с. 231–239.
- ПАЩЕНКО О., *Польські запозичення в українській фітонімії* [В:] *Лінгвістичні дослідження*, № 50, 2019, с. 86–94.
- ПРУС В.В., *«У нетрях прокидаються гриби. Магічний знак – по відьминому колу» (етнолінгвістичний аспект поліського збиральництва)* [В:] *Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем*, № 6, 2001, с. 151–153.
- САБАДОШ І. В., *Як звуться гриби?* [В:] *Культура слова*, Вип. 34, Київ, „Наукова думка”, 1988, с. 39–41.
- САБАДОШ І.В., *Історія української ботанічної лексики*, Ужгород, Ужгородський національний університет, 2014, с. 495–513.
- СИМОНЕНКО Л. О., *Мікологічна лексика української мови*, дис. ... канд. філол. наук, Київ, 1973.
- СИМОНЕНКО Л. О., *Синонімічні назви грибів в українській мові* [В:] *Рідне слово*, Вип. 7, Київ, 1973, с. 23–26.
- СИМОНЕНКО Л. О., *Як назвати гриби?* [В:] *Рідне слово*, Вип. 9, Київ, 1974, с. 38–41.
- СУХОМЛИН М., ДЖАГАН В., *Гриби України*, Київ, Країна мрій, 2013.
- ТАРАНЕНКО О. О., *Номінація* [В:] Русанівський В. М., Тараненко О. О. та ін (ред. кол.), *Українська мова: енциклопедія*, Київ, Вид. Українська енциклопедія, 2002, с. 385–387.
- ТЕЛИЯ В. Н., *Вторинная номинация и ее виды* [В:] Серебренников Б.А. (ред.), *Языковая номинация. Общие вопросы*, Москва, Наука, 1977, с. 129–221.
- ТЕЛЕЖКІНА О., *Фітоніми у поетичному мовленні Леоніда Талалая* [В:] *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*, № 10, 2016, с. 125–131.
- ТИХОША В., *Народні назви фітонімів в українській мові* [В:] Крижановський А. (ред.), *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*, Видавничий дім, 2019, с. 215–219.
- ТКАЧУК М., *Мікономінація в чорнобильських говірках (питання реконструкції ареалу)* [В:] *Волинь – Житомирщина*, № 22 (2), 2010, с. 275–282.

- УФИМЦЕВА А. А., АЗНАУРОВА Э. С., КУБРЯКОВА Е. С., ТЕЛИЯ В. Н., *Лингвистическая сущность и аспекты номинации* [В:] Серебренников Б.А. (ред.), *Языковая номинация. Общие вопросы*, Москва, Наука, 1977, с. 7–98.
- ШЕПІТЬКО С., *Етнічна специфіка усталених порівнянь із зоонімами та фітонімами* [В:] *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, № 37, т. 3, 2018, с. 47–52.
- ШЕСТАКОВА С., *Мотивація сучасних українських фітонімів* [В:] *Українська мова*, № 2, 2010, с. 44–49.
- ЮЗВИКЕВИЧ П., *Терміни грецького та латинського походження в українській мікологічній лексиці* [В:] *Лінгвістичні студії. Linguistic Studies*, вип. 36, Вінниця, 2018, с. 129–135.
- ЮЗВИКЕВИЧ П., *Епоніми в мікології (про походження латинських, українських і польських офіційних назв макроскопічних грибів)* [W:] *Міжнародна науково-теоретична конференція «Грамаічні читання – XI»*, Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2021, с.116–126.
- facebook.com/groups/Hryby.Ukrayiny/ [dostęp: 23.10.2022].
- FLÜCK M., *Atlas grzybów*, tłum. Helena Terpińska-Ostrowska, Ożarów Maz., Delta W-Z Oficyna Wydawnicza, 2020.
- gribi.net.ua [dostęp: 18.09.2022].
- grzyby.pl [dostęp: 24.10.2022].
- GUMIŃSKA B., WOJEWODA W., *Grzyby i ich oznaczenie*, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, 1985.
- indexfungorum.org [dostęp: 19.10.2022].
- JÓŻWIKIEWICZ P., *Greckie i łacińskie elementy prepozycyjne w ukraińskiej terminologii mykologicznej* [W:] Komisaruk E., Malej I. (red.), *Nowoczesność i tradycja. 50 lat wrocławskiego Instytutu Filologii Słowiańskiej*, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2019, s. 257–269.
- JÓŻWIKIEWICZ P., *Zapożyczenia w ukraińskiej terminologii mykologicznej* [W:] *Slavica Wratislaviensia*, CLXXI, Wrocław, 2020, s. 77–89.
- SNOWARSKI M., *Grzyby*, Warszawa, Multico, 2014.

Characteristics of ukrainian and polish official names of macroscopic fungi motivated by plant names

Abstract: The article aims to analyse Ukrainian names of macroscopic fungi containing plant names in their structure. Latin and Polish nomenclatural resources served as a background for the analysis. The nomenclatural corpus extracted from the sources comprised almost 2,000 units, of which 214 were motivated by plant names or, for example, by the names of their individual parts, e.g. *Дубовик Кале*, *Підберезник синіючий*, *Калоцибе фіалкова*, *Павутинник каштановий*. The analysis proved, among other things, that, in many cases, Ukrainian official names of macroscopic fungi were created due to the automatic transfer of Latin names to the Ukrainian language. The article also focuses on examining the morphological and syntactic

structure of myconyms and analysing the derivational procedures used in creating names with phytonymic components.

Keywords: Ukrainian language, Latin, names of macroscopic fungi, phytonyms, word-formation

DOI: <https://doi.org/10.34864/heteroglossia.issn.2084-1302.nr14.art11>